

ÍNDEX

0. Introducció

0.1. Presentació del document

1. Context sociolingüístic

1.1. Alumnat

1.2. Entorn

2. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

2.1. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència

2.1.1. El català, vehicle de comunicació

2.1.2. El català, eina de convivència

2.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

2.2.1. Programa d'immersió lingüística

2.2.2. Llengua oral

2.2.3. Llengua escrita

2.2.4. Relació llengua oral i llengua escrita

2.2.5. La llengua en les diverses àrees

2.2.6. Continuitat i coherència entre cicles i nivells

2.2.7. Acol·lida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular:

2.2.7.1. Alumnat que desconeix les dues llengües oficials

2.2.7.2. Alumnat sud-americà de parla hispana

2.2.8. Atenció de la diversitat

2.2.9. Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua

2.2.10. Avaluació del coneixement de la llengua

2.2.11. Materials didàctics

2.3. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

2.3.1. Informació multimèdia

2.3.2. Usos lingüístics

2.3.3. Diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum

2.3.4. Català i llengües d'origen

3. La llengua castellana

3.1. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua castellana

3.1.1. Introducció de la llengua castellana

3.1.2. Llengua oral

- 3.1.3. **Llengua escrita**
- 3.1.4. **Activitats d'ús**
- 3.1.5. **Castellà a les àrees no lingüístiques**
- 3.1.6. **Alumnat nouvingut**

4. Altres llengües

4.1. Llengües estrangeres

- 4.1.1. **Organització de les llengües estrangeres**
- 4.1.2. **Pla Integral de les Llengües Estrangeres (PILE)**
- 4.1.3. **Metodologia**
- 4.1.4. **Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera**
- 4.1.5. **Recursos tecnològics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera**

5. Organització i gestió

5.1. Organització dels usos lingüístics

- 5.1.1. **Llengua del centre**
- 5.1.2. **Documents de centre**
- 5.1.3. **Ús no sexista del llenguatge**
- 5.1.4. **Comunicació externa**
- 5.1.5. **Llengua de relació amb famílies**
- 5.1.6. **Educació no formal**
 - 5.1.6.1. **Serveis d'educació no formal**
 - 5.1.6.2. **Contractació d'activitats extraescolars a les empreses**

5.2. Plurilingüisme al centre educatiu

- 5.2.1. **Actituds lingüístiques**
- 5.2.2. **Mediació lingüística (traducció i facilitació)**

5.3. Alumnat nouvingut

5.4. Organització de la programació curricular

- 5.4.1. **Coordinació cicles i nivells**
- 5.4.2. **Estructures lingüístiques comunes**
- 5.4.3. **Projectes d'innovació**

5.5. Biblioteca escolar

- 5.5.1. **Accés i ús de la informació**
- 5.5.2. **Pla de lectura de centre**

5.6. Projectió del centre

- 5.6.1. **Pàgina web del centre**
- 5.6.2. **Revista**
- 5.6.3. **Exposicions**

6.7. Xarxes de comunitats virtuals

ESBORRANY

0. Introducció

0.1. Presentació del document

El Projecte Lingüístic de Centre (PLC) de l'IE La Tordera és un document que forma part del PEC i que recull, de forma organitzada, els acords que ha elaborat tota la comunitat educativa sobre les propostes educatives per a l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües i la comunicació.

El nostre PLC vol ser un instrument per al desenvolupament coherent i eficaç de les activitats educatives del nostre centre. A la vegada, vol garantir: el dret de l'alumnat de poder fer servir el català i el castellà per a finalitats múltiples, de manera oral i escrita, amb l'ús dels diferents mitjans de comunicació amb els llenguatges que vehiculen, especialment l'audiovisual; i el dret dels nostres alumnes de conèixer una o més llengües estrangeres per cercar i elaborar coneixements per a la comunicació.

Vol ser una eina que ajudi en el desenvolupament de la competència plurilingüe, que permeti fer servir textos de tota mena i de diferent procedència lingüística i cultural de forma eficaç.

El PLC promourà entre l'alumnat el respecte envers totes les llengües, la valoració positiva de la diversitat lingüística, la desaparició de prejudicis lingüístics i la importància de l'aprenentatge d'altres llengües.

En el projecte lingüístic definirem:

- El tractament de la llengua catalana com a llengua vehicular i d'aprenentatge.
- El procés d'ensenyament/aprenentatge de la llengua castellana.
- Les diferents opcions en referència a les llengües estrangeres.
- Els criteris generals per a les adequacions del procés d'ensenyament de les llengües a la realitat sociolingüística del centre, globalment i individualment.
- Els criteris d'atenció lingüística a l'alumnat nouvingut.

El PLC defineix els principis i les línies d'actuació que es reflectiran en el PCC (Projecte Curricular del Centre), les NOFC (Normes d'Organització i Funcionament del Centre) i el PAI (Pla d'Acollida Integral). Per assolir totes aquestes fites, el PLC de l'IE La Tordera ha considerat de forma adient tots els àmbits d'influència del centre: l'entorn social, el centre com a espai comunicatiu i les classes en concret.

El projecte lingüístic de centre té un caràcter referencial i normatiu, ja que el seu plantejament ha d'articular també, el paper de la llengua catalana com a llengua vehicular, d'acord amb el marc legal vigent. El marc normatiu que serveix de base a l'elaboració d'aquest PLC és el següent:

- Estatut d'Autonomia de Catalunya, 18 de juny de 2006.
- Decret 143/2007, de 26 de juny, que en el seu Capítol 1, article 4 es refereix a la llengua catalana, com a eix vertebrador d'un projecte educatiu plurilingüe.
- Decret 142/2008, de 15 de juliol, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del batxillerat.
- Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació (LEC)
- Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.

Cal tenir present l'article 6.2 de l'Estatut d'Autonomia que diu:

“El català és la llengua oficial de Catalunya. També ho és el castellà, (...). Totes les persones tenen el dret d'utilitzar les dues llengües oficials i els ciutadans de Catalunya tenen el dret i el deure de conèixer-les...”

El Decret 143/ 2007 en el seu article 4 ens diu, respecte de la llengua, en el Projecte Lingüístic de Centre:

“4.1 El català, com a llengua pròpia de Catalunya, serà utilitzat normalment com a llengua vehicular d'ensenyament i d'aprenentatge i en les activitats internes i externes de la comunitat educativa: activitats orals i escrites de l'alumnat i del professorat, exposicions del professorat, llibres de text i material didàctic, activitats d'aprenentatge i d'avaluació, i comunicacions amb les famílies.

4.2 L'objectiu fonamental del projecte educatiu plurilingüe és aconseguir que tot l'alumnat assoleixi una sòlida competència comunicativa en acabar l'educació obligatòria, de manera que pugui utilitzar normalment i de manera correcta el català i el castellà, i pugui comprendre i emetre missatges orals i escrits en les llengües estrangeres que el centre hagi determinat en el projecte educatiu.

Durant l'educació secundària es farà un tractament metodològic de les dues llengües oficials tenint en compte el context sociolingüístic, per garantir el coneixement de les dues llengües per part de tot l'alumnat, independentment de les llengües familiars.

D'acord amb el projecte lingüístic, els centres podran impartir continguts d'àrees no lingüístiques en una llengua estrangera. En cap cas els requisits d'admissió d'alumnes als centres que imparteixin continguts d'àrees no lingüístiques en una llengua estrangera podran ser diferents per aquesta raó.

4.3 Tots els centres han d'elaborar, com a part del projecte educatiu, un projecte lingüístic propi, en què adaptaran aquests principis generals i la normativa a la realitat sociolingüística de l'entorn i al mateix temps hi garantiran la continuïtat i la coherència de l'ensenyament de les llengües estrangeres iniciades a primària.

4.4 El projecte lingüístic establirà pautes d'ús de la llengua catalana per a totes les persones membres de la comunitat educativa i garantirà que les comunicacions del centre siguin en aquesta llengua. Aquestes pautes d'ús han de possibilitar, alhora, adquirir eines i recursos per a implementar canvis per a l'ús d'un llenguatge no sexista ni androcèntric. Tanmateix, s'arbitraran mesures de traducció per al període d'acollida de les famílies.

4.5 En el projecte educatiu els centres preveuran l'acollida personalitzada de l'alumnat nouvingut. En el projecte lingüístic es fixaran criteris perquè aquest alumnat pugui continuar, o iniciar si escau, el procés d'aprenentatge de la llengua catalana i de la llengua castellana.

4.6 Per l'alumnat nouvingut, s'implementaran programes lingüístics d'immersió en llengua catalana amb la finalitat d'intensificar-ne l'aprenentatge i garantir-ne el coneixement.”

El Decret 142/ 2008 afegeix en el seu article 4:

“3. Les administracions educatives poden autoritzar que una part de les matèries del currículum s'imparteixin en llengües estrangeres sense que això comporti modificar els aspectes bàsics del currículum regulats en aquest Decret. En aquest cas, han de procurar que al llarg de tots dos cursos l'alumnat adquireixi la terminologia bàsica de les matèries en ambdues llengües.

4. Els centres que imparteixen una part de les matèries del currículum en llengües estrangeres han d'aplicar, en tot cas, els criteris per a l'admissió de l'alumnat que estableix la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, els quals no poden incloure requisits lingüístics.

5. Els centres establiran mesures d'ús de la llengua que possibilitin a l'alumnat adquirir eines i recursos per implementar canvis per a l'ús d'un llenguatge no sexista ni androcèntric.”

La Llei 12/ 2009, de 10 de juliol, d'educació estableix al títol 2, articles del 9 al 18, el règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya.

El Decret 102/ 2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, en el seu Títol 1, capítol 1, article 5è, es refereix al contingut del Projecte Lingüístic de Centre.

El nou context sociolingüístic, juntament amb el nou marc legislatiu, fan necessària l'actualització del nostre projecte lingüístic per tal d'adaptar-lo, com més aviat millor, a la nova realitat sociolingüística en la que es troba, perquè aquest document tracta de recollir tots aquells principis que són compartits per la comunitat educativa respecte a l'ús i el procés d'ensenyament i aprenentatge de les llengües als diferents àmbits del centre.

El projecte lingüístic de centre ha estat elaborat per una comissió del departament de llengües, i ha estat consensuat pel claustre de professorat del centre i aprovat pel consell escolar. Com a tal, és un instrument que vincula famílies, alumnat, professorat i personal de l'institut respecte a l'objectiu comú de fer efectiu l'aprenentatge de les diferents llengües al centre. La revisió que se'n faci –periòdica– es recollirà en la programació anual de centre per tal d'avaluar-la en la memòria anual, procurant –la direcció– donar-ne coneixement i informació a tota la comunitat educativa.

1. Context sociolingüístic

1.1. Alumnat

La Tordera és una escola d'educació infantil, primària i secundària (de 3 a 16 anys) del Departament d'Educació que neix el curs 2001-2002.

El centre està mancomunitat pels Ajuntaments de Santa Maria de Palautordera i Sant Celoni (Baix Montseny – Vallès Oriental). La mancomunitat està regulada per un conveni específic que als darrers anys no ha estat reconegut pel Departament d'Ensenyament.

L'escola es crea en una zona singular, en procés de construcció i perifèrica dels dos municipis. Per als barris de Santa Maria de Palautordera, va representar la creació de l'escola del barri. (És l'escola dels barris de Ca l'Abril, el Virgili i el Temple).

Per a Sant Celoni, va representar l'ampliació de centres públics ja que a l'any 2001 eren minoritaris davant la oferta de centres de titularitat privada de la vila.

En el primer curs (2001-2002) el centre comptava amb 23 alumnes de P-3, 2 mestres i altres serveis complementaris. El curs 2015-2016, l'escola queda completa amb dues aules per nivell educatiu amb un màxim de 700 alumnes, i amb una plantilla de 60/61 docents.

Paral·lelament el centre s'ha anat completant amb altres serveis i professionals complementaris que configuren també l'equip de La Tordera (personal educatiu auxiliar del departament, vetlladors, personal de serveis, l'equip psicopedagògic municipal de Palautordera, l'equip de monitors i de servei de migdia, educadors de la mediateca oberta i d'altres derivats de les activitats extraescolars).

1.2. Entorn

Situat en els barris de Ca l'Abril, el Temple i el Virgili de Santa Maria de Palautordera, separat 4 quilòmetres del seu nucli urbà i molt proper a la població de Sant Celoni, l'Institut Escola La Tordera és un centre, que en el moment de la seva creació, es troba en un entorn on l'oferta educativa és singular.

Mentre l'escola privada i privada-concertada disposa de 3 centres d'infantil i/o primària i amb ensenyament secundari propi, situats en el centre de la vila de Sant Celoni, l'escola pública d'educació infantil i primària disposa del centre Josep Pallerola i el centre Soler de Vilardell, en una situació més perifèrica de la població.

La secundària obligatòria es realitza a l'IES Reguissol i a l'IES Baix Montseny, als afores de la vila.

La tipologia singular de centres escolars de Sant Celoni actualment continua portant a una certa distribució de l'alumnat per tipologies socials, culturals i/o econòmiques.

Aquesta realitat, no ha estat un element afavoridor per als nostres objectius en relació a la comunitat, ja que busquem un institut escola que sigui reflex de la societat, tal com es presenta.

La Tordera, en aquesta conjuntura, busca propiciar una funció reequilibradora respecte al component sociocultural de la població escolar.

Pel que fa al municipi de Santa Maria de Palautordera, l'Institut Escola La Tordera esdevé un equipament bàsic que evita el desplaçament fins al centre urbà i estalvia una major massificació dels seus centres educatius.

En el transcurs dels anys, el nombre d'habitants dels pobles del Baix Montseny ha crescut amb la nova població procedent de Barcelona, de la primera corona metropolitana i de la nova immigració no comunitària. En aquest context tots els centres públics del Baix Montseny han crescut i s'han creat noves escoles com la Matagalls a Santa Maria de Palautordera (2004) i el Soler de Vilardell a Sant Celoni (2006). Aquesta nova realitat fa preveure la necessitat de crear noves places educatives de secundària en el futur immediat.

2. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

2.1. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència

2.1.1. El català, vehicle de comunicació

El català, com a llengua pròpia de Catalunya, ho és també de l'ensenyament. Per tant, tal i com recull la normativa vigent, el català és la llengua vehicular de les diferents activitats d'ensenyament-aprenentatge del nostre centre. A més, la llengua catalana és l'eina de cohesió i integració entre totes les persones que formen la comunitat educativa.

2.1.2. El català, eina de convivència

El centre vetllarà perquè el català no quedi limitat a una llengua exclusivament d'aprenentatge. Per tant, es dinamitzarà l'ús del català en tots els àmbits de convivència i de comunicació quotidiana al centre, buscant estratègies adequades per aconseguir-ho en el seu ús entre iguals, buscant un enfocament significatiu i funcional.

2.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

2.2.1. Programa d'immersió lingüística

L'escola, com a comunitat formada per persones de diversos orígens i cultures, ha d'acollir i reconèixer aquesta diversitat i fer-ne un element enriquidor per a tots.

Els alumnes reben un marc de referència a l'institut escola que està immers en un entorn, poble, país, cultura i llengua catalanes. Des de La Tordera es facilitaran tots els elements per a un coneixement autèntic de la llengua i cultura catalanes, a través de la vivència de festes populars i tradicions, i altres elements culturals; alhora es facilitaran mitjans i recursos per a l'expressió i reconeixement de les diverses realitats culturals i lingüístiques dels nostres alumnes i les seves famílies.

En l'aprenentatge de les llengües, quan arribi al centre alumnat que desconegui la llengua catalana, s'aplicaran les estratègies del programa d'immersió lingüística per tal d'aconseguir que en acabar l'escolarització obligatòria tot l'alumnat tingui coneixement tant del català com del castellà.

El centre aplicarà estratègies d'ensenyament del català i, si s'escau, del castellà, tenint en compte la llengua o llengües maternes de l'alumnat nouvingut i altres llengües que pugui conèixer.

2.2.2. Llengua oral

El paper de la llengua oral és fonamental en tots els seus registres: cal parlar, escoltar i exposar i dialogar per aprendre. Un bon domini de l'expressió oral és bàsic per ser ciutadans i ciutadanes preparats per saber expressar de forma raonada i coherent les pròpies opinions.

El domini de la llengua oral, d'un nivell bàsic a un ple domini, segons nivells i ensenyaments, és objectiu prioritari de La Tordera, i ha de ser promogut a totes les matèries, mitjançant exposicions orals, debats, recitacions, dramatitzacions... En els cursos inicials, es treballa la variant central del català. També es fa servir aquesta variant inicialment amb l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu català. Posteriorment, i segons estableixi el Projecte Curricular, s'introdueixen la resta de les variants de la llengua. En acabar l'ensenyament obligatori, l'alumnat ha de tenir un bon coneixement del català estàndard.

2.2.3. Llengua escrita

L'ensenyament de la llengua escrita ha de tenir com a objectiu aconseguir al final de l'ensenyament obligatori formar lectors i escriptors competents. Per aconseguir aquest objectiu s'aplicaran les orientacions que dona el currículum establert pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya i es planificaran activitats de lectura i escriptura que tinguin en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques que té l'alumnat en els diferents nivells. Per tant, s'estableixen mecanismes que permeten ensenyar la importància dels aspectes formals i funcionals de la llengua escrita. L'alumnat ha d'acabar la secundària amb unes bases que li permetin expressar-se amb la major correcció possible en cada cas.

2.2.4. Relació llengua oral i llengua escrita

Com que un dels requisits de l'èxit acadèmic és que l'alumnat arribi a ser competent en les quatre habilitats lingüístiques, la relació que s'establirà entre la llengua oral i la llengua escrita serà recíproca. És a dir, el plantejament integrat de les quatre habilitats, compartit per tot el professorat, comença per relacionar de forma recíproca la llengua oral i l'escripta com a suport per analitzar, reflexionar i millorar l'altra habilitat. En aquest

sentit, activitats com la lectura expressiva, la lectura dramatitzada, el teatre, les exposicions orals... són activitats on aquesta relació és inherent.

2.2.5. La llengua en les diverses àrees

L'aprenentatge de la llengua catalana és responsabilitat del professorat de totes les àrees. El conjunt del claustre, per tant, n'ha de ser conscient i actuar en conseqüència. Així doncs, l'equip docent aplicarà a l'aula metodologies que estimulin l'expressió oral i escrita amb suports didàctics en català, tenint en compte que això inclou aspectes que es relacionen amb els materials didàctics i amb l'avaluació.

2.2.6. Continuitat i coherència entre cicles i nivells

El centre disposa d'espais per consensuar i coordinar els principis metodològics que orienten l'ensenyament de les dimensions que marca el currículum, per acordar els usos lingüístics que s'han d'emprar i per fer el traspàs de la informació sobre les característiques de l'alumnat i sobre els valors que es volen transmetre i treballar.

En aquest sentit, existeixen els següents espais de treball:

- a) Reunions de cicle a Infantil i Primària.
- b) Reunions de departament a Secundària.
- c) Reunions d'àmbit a Secundària.
- d) Comissions de treball específiques d'Infantil-Primària i Secundària.
- e) Reunions d'equips de coordinació d'Infantil-Primària i Secundària.
- f) Claustres d'Infantil-Primària i Secundària.
- g) Reunions de traspàs entre nivells.

2.2.7. Acol·lida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular

Per tal que l'alumnat nouvingut del centre rebi una acollida i una atenció lingüística de qualitat, de manera que se li faciliti l'accés a la llengua vehicular i d'aprenentatge del sistema educatiu de Catalunya en les millors condicions possibles, l'IE La Tordera disposa d'un Pla d'Acollida. També disposa de l'Aula d'Acollida com a recurs que permet l'accés en les millors condicions possibles al currículum ordinari. Les mesures més adequades a prendre en aquest tipus d'aula, dependran en gran mesura de la tipologia de l'alumnat, per tant s'ha de tenir en compte la diferència entre l'alumnat que desconeix les dues llengües oficials i aquell que en desconeix només una, com ara l'alumnat americà de parlar hispana.

2.2.7.1. Alumnat que desconeix les dues llengües oficials

Al centre tenim una aula d'acollida que és un espai d'aprenentatge lingüístic; la integren tots els alumnes d'incorporació tardana al nostre sistema educatiu que desconeixen les dues llengües oficials. Per llei, els alumnes tenen dret a assistir-hi durant dos anys totes les hores lectives que faci falta. Els alumnes, en un primer moment, només van a l'aula ordinària a fer les següents àrees: música, educació física i tutoria, per tal d'afavorir la integració amb els companys del grup-classe. A la pràctica, hi ha alumnes que e surten abans del compliment d'aquet termini, ja que arriben a assolir uns coneixements lingüístics que els permeten seguir

una classe i poder passar les proves avaluadores. L'alumnat que no assoleix tan òptim nivell lingüístic després dels dos anys d'assistència, després, ja en el grup-classe rep reforços de català.

Per altra banda, el tutor de l'aula d'acollida rep el suport d'un assessor lingüístic de l'EAP per tal d'estar informat de totes les novetats per afavorir la integració (a nivell general) que s'ofereixen a l'entorn de l'alumne.

Al centre també hi ha una coordinadora lingüística, que és l'encarregada de gestionar actuacions d'atenció individualitzada a l'alumnat que va als cursos de reforç posteriors a la sortida de l'aula d'acollida.

2.2.7.2. Alumnat sud-americà de parla hispana

En un principi, l'alumnat que coneix el castellà seguirà les classes com la resta d'alumnes, tot i que se li facilitarà durant dos anys des de la seva arribada al sistema educatiu català aquell suport individual que el professorat consideri escaient per tal que pugui desenvolupar amb normalitat les activitats d'ensenyament-aprenentatge. En aquest sentit, l'alumnat llatinoamericà i espanyol d'incorporació tardana al nostre sistema educatiu assisteix unes hores setmanals (segons convingui en cada cas) a classes de català per a nous, per tal d'assolir un nivell de competència lingüística que li permeti seguir les classes satisfactòriament. Per assolir els objectius acordats pel centre, el docent que imparteix aquestes classes està coordinat amb el professorat titular de l'assignatura de català, de tal manera que la qualificació de català és consensuada pels dos professionals implicats en l'educació de l'alumne.

2.2.8. Atenció de la diversitat

En el tractament de les llengües, l'atenció a la diversitat s'ha de centrar fonamentalment a reforçar el desenvolupament de l'expressió oral, l'expressió escrita i la comprensió lectora. Donada la realitat del nostre centre, l'atenció a la diversitat és un dels aspectes més treballats per la comunitat docent, i s'aborda amb un pla específic de tractament de la diversitat que conjuga els següents recursos:

- a) Racons, espais i ambients (primària).
- b) Treball per projectes.
- c) Grups SEP (primària).
- d) Desdoblament de grups: per aconseguir atendre la diversitat amb més eficàcia a través de propostes didàctiques diferenciades.
- e) Pla Individual de Millora (PIM) (alumnes de 2n d'ESO).
- f) Atenció Individualitzada (AI) per part de la psicopedagoga del centre (POE).
- g) Aula d'Acollida (AA).
- h) Projecte 24 (alumnes de 3r i 4t d'ESO).

Per tal d'organitzar, supervisar i controlar tots els aspectes organitzatius de l'atenció de la diversitat el centre disposa d'una Comissió d'Atenció a la Diversitat (CAD), la composició i funcions de la qual estan definides en les Normes d'Organització i Funcionament de Centre.

2.2.9. Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua

El centre estableix en la seva Programació Anual diverses activitats per potenciar l'ús del català (activitats de gust per la lectura, lectura en veu alta, jocs florals...).

2.2.10. Avaluació del coneixement de la llengua

Per tal de fer el seguiment del procés d'ensenyament i aprenentatge de la llengua catalana s'han establert per part del departament uns criteris d'avaluació (veure PCC). En qualsevol cas, l'avaluació de l'alumnat serà sempre en funció del punt de partida de l'alumne/a i del seu procés de desenvolupament individual. Per facilitar aquesta tasca, l'alumnat que no compta amb una competència lingüística suficient per seguir el ritme normal de les classes comptarà amb un pla individualitzat, en què es faran constar els objectius, els reforços i els criteris d'avaluació propis.

El centre disposa dels següents indicadors sobre l'aprenentatge de la llengua:

- a) Els resultats de l'avaluació continuada i extraordinària.
- b) Les proves externes de 6è d'Educació Primària i de 4t d'ESO.
- c) Els indicadors del Pla General Anual (PGA).

Sobre aquests indicadors hi haurà d'haver una reflexió com a mínim d'un cop l'any a les reunions de Cicle Superior d'Educació Primària, i a l'Àrea de llengües i l'Àrea de llengües estrangeres de Secundària. També al claustre d'Infantil-Primària i Secundària.

2.2.11. Materials didàctics

A l'hora de determinar els materials didàctics per a l'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana entesos en un sentit ampli (s'han de tenir en compte els materials de les àrees no lingüístiques), el centre aplicarà uns criteris clars i coherents sobre quines han de ser les seves funcions, sobre les característiques que han de tenir i sobre l'adequació al currículum, incloent-hi la dimensió literària. En aquest sentit, cada departament i cada professor adaptarà les seves estratègies a cada grup-classe per tal de garantir l'assoliment de les competències corresponents a cada àrea per part de l'alumnat.

2.3. El català, llengua vertebradora d'un projecte multilingüe

2.3.1. Informació multimèdia

L'aprenentatge d'una llengua requereix múltiples situacions d'ús funcional de la llengua. Atès que la competència comunicativa lingüística i audiovisual és una competència bàsica, totes les àrees curriculars vetllaran pel seu desenvolupament. Moltes activitats comunicatives parteixen o incorporen la utilització de mitjans audiovisuals. Per tant, cal vetllar perquè la utilització d'aquestes eines contribueixi al desenvolupament de la llengua catalana en concret i al desenvolupament de la competència comunicativa en general. En aquesta línia d'actuació, l'IE La Tordera ha adaptat plenament les eines digitals amb què treballa i, a més a més, ha dotat les seves aules amb equipament multimèdia: cada aula disposa d'un ordinador amb canó. Quatre de les sales polivalents (aula d'informàtica, la mediateca, l'aula d'anglès i una altra aula) compten amb una pissarra digital. A més, també hi ha 5 carros amb una mitjana de 24 ordinadors portàtils

individuals per carro i un 6è carro amb una vintena de tablets. Cal dir que tot el conjunt del professorat té molt present els avantatges de l'ús de les TIC per a determinats objectius i com a sistema de treball que l'alumnat ha de conèixer i saber fer servir.

2.3.2. Usos lingüístics

El professorat de llengua catalana treballa explícitament els usos lingüístics de l'alumnat, per tal de fer del català la llengua d'ús habitual. La resta de professorat hi col·labora: des de les diferents àrees es tracten manifestacions lingüístiques de tipologia diversa.

2.3.3. Diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum

La diversitat lingüística s'ha d'entendre com una riquesa que cal cuidar i, si és possible, potenciar. Tot el professorat vetllarà perquè l'alumnat desenvolupi una actitud positiva envers la diversitat lingüística i cultural. Aquesta mateixa diversitat s'aprofitarà per fer activitats relacionades amb el currículum. En el cas de La Tordera, a banda de formar alumnes competents en les dues llengües oficials de Catalunya, també es treballa perquè els alumnes assoleixin competència en altres llengües: l'anglès i el francès.

2.3.4. Català i llengües d'origen

Ha d'existir una relació directa entre l'aprenentatge de la llengua i l'establiment de vincles afectius basats en el reconeixement i valoració de la llengua d'origen de l'alumnat. És a l'aula d'acollida, sobretot, on s'estableix un vincle emocional entre la llengua L1 (llengua materna) i la llengua d'acollida. A banda dels diversos materials que permeten la transició d'una llengua a l'altra (diccionaris, llibres, vídeos, jocs...), també es fan actuacions on la llengua L1 de l'alumnat nouvingut és present: per la diada de Sant Jordi, per exemple, és tradició que els alumnes felicitin la diada en totes les llengües que són presents al centre.

3. La llengua castellana

3.1. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua castellana

3.1.1. Introducció de la llengua castellana

La realitat sociolingüística de l'alumnat del centre i el desplegament del currículum d'acord amb aquesta realitat afavoreix que el coneixement de la llengua castellana de l'alumnat sigui equiparable al de la llengua catalana. Es vetlla per una coherència metodològica entre el que es fa en català i en castellà i s'apliquen els materials que es consideren més adients a les realitats individuals. L'objectiu final és que l'alumnat sigui competent tant en l'àmbit oral com l'escrit en ambdues llengües oficials.

3.1.2. Llengua oral

El currículum de l'àrea de llengua té com a objectiu l'aprenentatge bàsic de la variant estàndard de la llengua castellana, però també la incorporació progressiva de les variants i els registres que presenta.

Hi ha un treball habitual de la llengua oral mitjançant diverses modalitats de textos i activitats. En aquest sentit, la metodologia i prioritats a l'hora de treballar la llengua oral és similar a la de la llengua catalana.

3.1.3. Llengua escrita

Les activitats de la llengua escrita han de tenir com a objectiu aconseguir al final de l'ensenyament obligatori formar lectors i escriptors competents. Per aconseguir aquest objectiu s'aplicaran les orientacions del currículum i es planificaran activitats de lectura i escriptura que tinguin en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques que presenta l'alumnat en els diversos nivells, tot aprofitant les estructures comunes amb la llengua catalana.

3.1.4. Activitats d'ús

En l'aprenentatge de totes les llengües que s'ensenyen al centre hi ha previstes diverses activitats per reforçar-ne el procés d'ensenyament-aprenentatge. En aquest sentit, doncs, el tractament de la llengua castellana seguirà el mateix enfocament comunicatiu, funcional i creatiu que el presentat abans per la llengua catalana. Es compta amb recursos diversos, com ara les TIC i les activitats audiovisuals, concursos literaris (en els quals es pot participar en diverses llengües), lectures de diferents tipologies... per tal que els alumnes es familiaritzin progressivament a textos de nivells de complexitat cada vegada més gran i de tipologia i funcionalitat diversa, en diferents suports (paper, digital) i formats (text, gràfiques i imatge).

3.1.5. Castellà a les àrees no lingüístiques

3.1.6. Alumnat nouvingut

El centre ha d'aportar els mecanismes necessaris per tal que l'alumnat que s'incorpora tardanament al sistema educatiu, i que no coneix cap de les dues llengües oficials, les aprengui de manera equitativa.

En una primera fase, cal assegurar un nivell bàsic de llengua catalana de l'alumnat nouvingut. L'alumnat nouvingut que no té coneixements de llengua castellana en integrar-se a l'aula ordinària rebrà una atenció curricular individualitzada per tal de poder aconseguir que en acabar l'ensenyament secundari pugui haver assolit els coneixements bàsics d'ambdues llengües oficials.

4. Altres llengües

4.1. Llengües estrangeres

4.1.1. Organització de les llengües estrangeres

La llengua anglesa és la primera llengua estrangera de l'ensenyament secundari; la segona llengua estrangera és la francesa.

L'opció de la primera llengua estrangera constitueix un pla per a tota l'etapa de primària i secundària obligatòria. L'ensenyament-aprenentatge d'aquesta primera llengua estrangera comença ja a P4, amb els ambients.

A primer d'ESO, l'alumnat fa obligatòriament una optativa quadrimestral de francès. L'aprenentatge d'aquesta segona llengua estrangera parteix de zero en aquest curs i després d'aquest primer contacte amb la llengua francesa, l'alumnat pot tornar a triar-la a segon d'ESO. Aleshores el francès deixa de ser una

assignatura optativa i passa a ser obligatòria durant dos cursos (2n i 3r ESO), amb opció de triar-la novament a 4t d'ESO. Atès aquest caràcter de continuïtat, el centre (d'acord amb l'avaluació inicial de l'alumne) ha d'informar i orientar els alumnes que consideri que poden seguir aquests estudis. Això inclou la possibilitat que, amb els criteris que el centre determini, un alumne s'incorpori a la segona llengua estrangera en un moment diferent de l'inici de la matèria. En casos excepcionals, i en vista de l'evolució acadèmica, si es considera més adient que un/a alumne/a que havia triat l'opció de la segona llengua estrangera cursi unes altres matèries optatives diferents, la direcció del centre en podrà autoritzar el canvi.

4.1.2. Pla Integral de les Llengües Estrangeres (PILE)

Seguint la mateixa línia de compromís i responent a les metodologies actuals de multilingüisme i d'aprenentatge integrat de continguts i llengües estrangeres (AICLE/EMILE), es pretén una immersió lingüística a partir de l'aprenentatge en llengua francesa a les assignatures d'Ètica (3r d'ESO i 4t d'ESO) i Socials (3r d'ESO i 4t d'ESO) per a aquells alumnes d'opció Francès (segona llengua estrangera). Això es tradueix en un augment d'hores setmanals que s'afegeixen a les dues hores setmanals d'optativa per a 3r d'ESO i les tres hores setmanals d'optativa específica per a 4t d'ESO.

En el cas de la llengua anglesa, idioma universal per excel·lència, i tenint en compte la seva rellevància en el marc del sistema d'ensenyament secundari, des del centre s'ha volgut incidir en la importància per oferir hores de contacte amb llengua anglesa més enllà de les estrictament establertes en el currículum de secundària. Així el centre, des del curs 2017-2018, amplia les seves hores de contacte amb la llengua anglesa a través de l'àrea d'Educació Física i de Biologia.

A 1r d'ESO l'Educació Física s'imparteix en llengua anglesa amb una mirada de continuïtat, en el sentit que a mida que els alumnes vagin promocionant seguiran rebent les hores d'Educació Física en anglès. Per tant, l'alumnat de 1r d'ESO veu incrementades les hores de contacte amb la llengua anglesa en dues hores setmanals. A 3r d'ESO s'introdueix una hora setmanal de laboratori (mig grup, desdoblament). Aquesta hora, amb grup reduït, es desprèn de les dues hores de càrrega corresponents a l'àrea de biologia. Aquest curs, els alumnes de 3r d'ESO veuran incrementades en una hora setmanal més les hores de contacte amb llengua anglesa. Així doncs, els alumnes que estan avui a 1r d'ESO quan arribin a 3r d'ESO rebran un total de tres hores més de contacte amb llengua anglesa (Educació Física i Laboratori). Aquestes actuacions s'emmarquen dintre del pla d'acció GEP que ha establert el centre i que es desprenen del marc d'actuació del programa d'innovació pedagògica Generació Plurilingüe del Departament d'Ensenyament del qual forma part el centre des del curs 2017-2018.

4.1.3. Metodologia

Atesa la necessitat de garantir un aprofitament màxim de les hores de contacte de l'alumne amb la llengua estrangera, aquesta ha de ser el vehicle principal de comunicació no sols durant el desenvolupament de les tasques d'aprenentatge, sinó en qualsevol moment que requereixi una interacció de caire funcional dins l'aula.

El centre ha de vetllar per la possibilitat de disposar de grups reduïts en una part de les hores comunes de llengua estrangera (hores de desdoblament) que permeti programar tasques d'aprenentatge en aquesta part

de l'horari lectiu que incideixen molt especialment en el desenvolupament de les competències d'expressió i interacció oral.

En l'aprenentatge actiu d'un idioma és important el contacte directe amb ell. Per tant, el departament corresponent promourà sortides, activitats, certàmens, intercanvis, projectes... que tinguin com a objectiu el foment i l'ús de la llengua estrangera.

La utilització de diversitat de materials de consulta, documents de mitjans audiovisuals i de les tecnologies de la informació i de la comunicació són eines bàsiques per a la realització d'activitats de qualsevol matèria curricular i especialment per al desenvolupament de competències lingüístiques i comunicatives en llengua estrangera. És per això que l'aprenentatge actiu d'idiomes ha de fomentar el desenvolupament d'activitats telemàtiques utilitzant els recursos que hi ha a les xarxes, creant blogs, xats, codis QR, moodle i altres entorns virtuals en què l'alumnat pugui estar en contacte més directe amb l'idioma. L'objectiu és utilitzar els recursos de les TIC de forma progressivament autònoma per buscar informació, produir textos a partir de models, enviar i rebre missatges de correu electrònic i establir relacions personals orals i escrites en un entorn plurilingüe.

4.1.4. Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

Per portar a terme les classes de llengües estrangeres d'anglès i francès, el departament fa servir material audiovisual, vídeos, CDs i DVDs per complementar les classes o per introduir diferents aspectes lingüístics i culturals.

4.1.5. Recursos tecnològics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

El centre s'assegura la presència de recursos TIC, TAC i audiovisuals en l'aprenentatge de les llengües estrangeres per poder atendre els diferents estils i ritmes d'aprenentatge de l'alumnat i n'explora noves possibilitats.

5. Organització i gestió

5.1. Organització dels usos lingüístics

5.1.1. Llengua del centre

La llengua catalana és la llengua habitual del centre en tots els seus àmbits, tant a nivell oral com escrit. Com a llengua de la vida orgànica del centre, el català és la llengua emprada a les reunions dels professionals del centre (reunions d'equips docents, comissions, avaluacions...) i les que es tenen amb altres centres o serveis del Departament d'Ensenyament. Prova del paper del català com a llengua vehicular en tots els àmbits que incorpora el nostre centre, és la documentació administrativa, la correspondència, les actes de totes les reunions i tota la documentació que se'n pugui derivar de totes les actuacions que es desenvolupen en el nostre centre educatiu.

5.1.2. Documents de centre

Tota la documentació generada pel centre, tant la interna com la de relacions exteriors, es fa en català, ja que com apuntàvem a l'apartat anterior, el català és el vehicle d'expressió normal en totes les activitats administratives.

Els documents de centre (PGA, PAT, NOFC, PEC, PLC...), amb els continguts i referents de la llengua catalana, seran revisats i actualitzats periòdicament per l'equip directiu. Aquests documents han de ser presentats al claustre per tal de fer-ne la difusió necessària. I després que el consell escolar els aprovi seran publicats en la intranet del centre, a l'apartat de gestió de documentació, i a la pàgina web del centre.

5.1.3. Ús no sexista del llenguatge

El centre s'esforçarà en aconseguir una utilització del llenguatge que no representi un ús sexista ni androcèntric. Cal treballar amb l'alumnat per superar tota mena d'estereotips perquè puguin tenir actituds crítiques davant de continguts de risc que denigren les persones per motius de sexe o que l'associen a imatges tòpiques que es converteixen en vehicle de segregació o desigualtat.

5.1.4. Comunicació externa

Tota la documentació que sorgeix del centre, adreçada a qualsevol administració catalana, és en llengua catalana. La documentació que s'envia fora de Catalunya, però dins de l'Estat Espanyol es fa en format bilingüe català/castellà, sens perjudici d'enviar-la únicament en castellà si així es demana.

5.1.5. Llengua de relació amb famílies

Per normativa, la llengua que s'utilitza en les comunicacions amb les famílies és la catalana. Però si es dona el cas que la família té dificultats per entendre-la es pot emprar una altra llengua que li faciliti la comprensió del missatge. L'acollida de les famílies novingudes passa per una bona comunicació, la qual cosa ha de facilitar la integració a la comunitat educativa. És per això que el centre aplica les mesures de traducció convenients en qualsevol situació que així ho requereixi.

5.1.6. Educació no formal

5.1.6.1. Serveis d'educació no formal

El centre ha de vetllar perquè els serveis d'educació no formal (menjador, activitats extraescolars...) emprin el català com a llengua vehicular. També caldrà que els faciliti, si convé, els mecanismes oportuns per a la seva formació en aquest sentit. El seguiment periòdic d'aquests serveis és el sistema adient per controlar que es compleixi la normativa del centre.

5.1.6.2. Contractació d'activitats extraescolars a les empreses

Per a les activitats extraescolars (activitats d'educació no formal de l'AMPA, tallers d'estudi assistit i altres activitats) cal tenir en compte la contractació d'empreses que usin el català i, doncs, segueixin els mateixos criteris que estableix el projecte lingüístic (i així ho indiquin als monitors). La llengua vehicular entre aquestes persones responsables i l'alumnat que participi en les activitats ha de ser el català (tot i que hi pot haver excepcions justificades, com ara visites i excursions fora de l'àmbit lingüístic català, entre altres).

5.2. Plurilingüisme al centre educatiu

5.2.1. Actituds lingüístiques

En el centre, la llengua vehicular és el català, tal i com estableix l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. També cal tenir cura, però, de la diversitat lingüística present a l'aula i a l'entorn, com a font de riquesa lingüística i cultural. Així, doncs, s'intentarà que l'alumnat nouvingut conservi i desenvolupi les seves llengües d'origen en una clara actitud de respecte, afavorint l'autoestima d'aquest i també enriquant el currículum i les activitats ordinàries del centre.

5.2.2. Mediació lingüística (traducció i facilitació)

L'acollida de les famílies nouvingudes passa per una bona comunicació, la qual cosa ha de facilitar la integració a la comunitat educativa. És per això que el centre aplica les mesures de traducció convenients en qualsevol situació que així ho requereixi. En el cas de documentació escrita, aquesta anirà sempre acompanyada del text en català.

5.3. Alumnat nouvingut

L'alumnat nouvingut ha de ser rebut en llengua catalana per tal de possibilitar més ràpidament la seva integració. Cal organitzar els recursos i estratègies adequades perquè, com més ràpid millor, l'alumnat nouvingut pugui seguir amb normalitat el currículum i adquirir l'autonomia personal dins l'àmbit escolar o social. El centre ha de donar una resposta personalitzada per garantir l'aprenentatge de la llengua, l'accés al currículum comú i els processos de socialització d'aquest alumnat, i establir els criteris metodològics i els materials curriculars que facilitin la integració a les aules ordinàries des del primer moment.

5.4. Organització de la programació curricular

5.4.1. Coordinació cicles i nivells

L'aprenentatge de la llengua és indispensable per a l'aprenentatge de totes les matèries curriculars. En aquest sentit, el professorat de les diferents àrees n'ha de ser conscient i ha de vetllar per l'ús correcte, oral i escrit, de la llengua, tant pel que fa a la comprensió com pel que fa a l'expressió. Així, doncs, alguns dels objectius relacionats amb la comprensió i l'expressió oral i escrita cal que siguin assumits per tot l'equip docent i revisats periòdicament. Les coordinacions de l'equip docent han de possibilitar també el seguiment acurat del progrés de l'alumnat. A través d'aquest seguiment regular, el centre adoptarà els mecanismes i les estratègies d'atenció a la diversitat més adequats.

5.4.2. Estructures lingüístiques comunes

Els Departaments de Llengua catalana i de Llengua castellana, tenint en compte que ambdues matèries presenten una competència comuna i un currículum semblant, han acordat treballar de manera conjunta i harmonitzada tot un seguit de continguts, terminologia, metodologia i també d'aplicació de criteris de correcció en els textos d'expressió escrita, per tal d'evitar interferències innecessàries, optimitzar l'ensenyament i afavorir l'aprenentatge. Concretament s'ha consensuat:

- El tractament de les diferents categories gramaticals.
- L'ús de la mateixa terminologia pel que fa a les categories gramaticals i les funcions.

- El seguiment d'una mateixa metodologia en l'aprenentatge de la morfosintaxi.
- La distribució de l'explicació amb profunditat de les tipologies textuais.
- L'aplicació d'un mateix sistema de correcció dels textos escrits.

Aquest acord interdepartamental de distribució de continguts s'ha fet també en sentit vertical, des d'infantil fins a secundària, i queda reflectit en un llibret de seqüenciació de continguts que conté els següents apartats:

- Seqüenciació de continguts de llengua catalana.
- Seqüenciació de continguts de llengua castellana.
- Tipologies textuais.
- Com treballem el llenguatge oral per cicles.
- Com treballem la lectura per cicles.
- Lectures col·lectives en català i castellà.
- Recursos metodològics.
- Annexos.

5.4.3. Projectes d'innovació

En el nostre Institut Escola treballem en l'aplicació d'activitats d'innovació pedagògica que complementen l'oferta educativa. D'aquesta manera afavorim que es consolidin bones pràctiques, s'estimuli l'alumnat i el seu aprenentatge. L'objectiu és millorar la gestió educativa, les capacitats i les competències dels alumnes.

Activitats de foment de la innovació pedagògica:

- Projecte Aquíproubullyng
- Xarxa Baix Montseny d'Escola Nova 21
- Xarxa de Competències Bàsiques
- Projecte STEAM: Montquímic i Robotseny
- Concurs de Lectura en Veu Alta
- Projecte GEP
- Grup de treball d'Escoles Sistèmiques
- Projectes musicals: Fem dansa, Cantània, Ball de bastons i sardanes
- Tallers: "Canvis en l'adolescència"
- Formacions docents: "Com gestionem les xarxes del centre?", tallers de creixement personal

Activitats d'implementació de la innovació pedagògica:

- Treball de kinesiologia
- Treball de filosofia 3-18
- Treball instrumental: roda d'instruments i petita orquestra a l'àrea de música

5.5. Biblioteca escolar

5.5.1. Accés i ús de la informació

L'Escola Institut disposa d'una biblioteca amb un fons documental suficient per donar resposta a les necessitats d'informació de la comunitat educativa.

El centre no disposa de bibliotecària, però sí hi ha una comissió de biblioteca que vetlla per assolir els següents objectius:

- Folrar els llibres catalogats
- Cercar articles relacionats amb el gust per la lectura
- Posar en marxa les maletes viatgeres (per a infantil i primària)
- Renovar les portades de llibretes de les maletes viatgeres
- Tenir un format motivador de les normes d'ús de la biblioteca
- Oferir una franja de préstec per als alumnes de secundària
- Preparar l'exposició de la diada de Sant Jordi i organitzar la compra de llibres
- Organitzar activitats per al foment de la lectura
- Contactar i organitzar l'exposició de contes viatgers amb les biblioteques de Sant Celoni i de Santa Maria de Palautordera
- Catalogar i esporgar els llibres que hi ha a la biblioteca

5.5.2. Pla de lectura de centre

El centre encara no té elaborat un Pla de Lectura de Centre, però des de totes les àrees es fan activitats d'animació a la lectura: cada dia es dediquen 30 minuts a la lectura en silenci; participem en concursos relacionats amb la lectura, com per exemple el Concurs de Lectura en Veu Alta; i utilitzem la plataforma Legiland, que a banda de contribuir a la millora de la comprensió lectora de l'alumnat, també li permet disposar d'un ventall més ampli de lectures que no pas les que es puguin proposar a nivell de Departaments.

5.6. Projecció del centre

5.6.1. Pàgina web del centre

La pàgina web del centre és un recurs dinàmic. El coordinador de la pàgina s'encarrega de tenir-la actualitzada, amb la col·laboració de la resta del professorat i de l'alumnat.

La pàgina web ofereix la possibilitat de comunicació amb tota la comunitat educativa, ja que aquesta pot aportar molta informació dirigida a l'alumnat i a les famílies. La web és en llengua catalana, tot i que pot haver-hi escrits en altres llengües si correspon a activitats fetes en altres llengües curriculars.

5.6.2. Revista

El centre disposa actualment d'una revista digital, que es publica trimestralment.

5.6.3. Exposicions

El centre organitza exposicions que permeten la participació de tota la comunitat educativa. Aquestes mostres són promogudes tant per la biblioteca, com pels diversos departaments o, també, per algun professor o grup de professors de diverses àrees amb la voluntat de reflectir el treball interdisciplinari.

5.7. Xarxes de comunitats virtuals

El centre disposa d'una plataforma Moodle gestionada pel Cap d'Estudis del Centre i que ofereix la possibilitat de completar la pràctica docent del professorat de primària i de secundària amb la confecció i la implementació d'aules virtuals a pràcticament totes les matèries. La llengua de gestió i ús d'aquesta plataforma és el català, a excepció de les aules virtuals pertanyents a matèries de llengües estrangeres. En aquest cas, la llengua de gestió continua sent la catalana, però la llengua d'ús és la pròpia de la matèria.

ESBORRANY